

tale en alvorlig Dom. Jeg siger dette mod den ærede Læser fra Sorø Amt (Alberti), uagtet jeg naturligvis ikke i mindste Maade har Noget imod, men tværtimod i høi Grad støtter de Bestemmelser, som staa i dette Lovforslag, om, at der skal aflægges et vist Regnskab, og ogsaa støtter, hvad han sagde om, at et saadant Regnskab burde afgives efter en ensartet Form. (En Stemme: Hvorfor?) Jo, det har virkelig sin Betydning ikke alene i statistisk Henseende, men ogsaa i Henseende til Bedømmelsen; men naar man tror, at det slaar til, er det min Overbevisning, at man tager fejl. Jeg kan heller ikke imøse, — jeg kommer her til at tale mod det ærede Medlem fra Sorø Amts 4de Valgkreds (Holstein-Holsteinborg) — at der er det Mindste iveien for, at en Sparekasse kan afslutte sit Regnskab til en bestemt Tid. Det har sin Interesse med Hensyn til Sammenligningen af Sparekassernes Status, at det sker til bestemt Tid. Jeg kan ikke se, at der er Noget til Hinder for, at det sker til 31te December, saa meget mindre, som den langt overvejende Del af Sparekasserne virkelig afslutte deres Regnskab til den 31te December. Paa den anden Side indser jeg heller ikke, at der er Noget iveien for at tage et andet Tidspunkt. Naar man blot fastholder, at det har sin Betydning, at der er et bestemt Tidspunkt, paa hvilket de alle skulle aflægge deres Regnskab, kan man ligesaa godt vælge f. Ex. 31te Januar, som 28de Februar eller 31te Mars eller hvilket andet Tidspunkt, man vil. Jeg vil tilføie, at jeg kan meget godt forstaa den Bemærkning, der kom fra det ærede Medlem mod den 31te December, ikke fordi jeg tror, at der i og for sig er Noget iveien for at vælge denne Tid, men fordi jeg gjerne indrømmer, at den 31te December, som ellers i alle andre Henseender kunde være det mest hensigtsmæssige Tidspunkt er for ikke meget regnskabsyndige Folk maasse noget ubehdigt derved, at Terminen ikke altid er endt til den Tid. Jeg skal altsaa sige, at paa dette Punkt forekommer det mig, at man meget vel kunde komme imøde. Naar der af det ærede Medlem for Sorø Amts 2den Valgkreds (Alberti) blev udtalt, at det var rent galt at opføre Papirerne efter de ved Aarets Udgang gjældende Kurser, saa maa jeg tilstaae, at jeg slet ikke forstaaer den Betragtning, han der gjorde gjældende. Naar man skal sætte en Værdi, saa forstaaer jeg ikke, at man kan sætte den efter Andet end den, Papirerne faktisk have paa Markedet, og jeg maa tilstaae, at jeg ser heller ikke, at det i Virkeligheden kan genere Sparekasserne, thi skjøndt jeg har udtalt mig for, at en Sparekasse maa have Lov til at have endel Midler anbragte i let realisable Papirer, som i Virkeligheden ere Gjenstand for Kurssvingninger, der ikke ere aldeles ubetydelige, saa vil jeg dog sige, at, hvis Kassen har en saa stor Del af sine Midler anbragte heri, at disse Svingninger kunne gjøre den fra solvent til insolvent, saa er Kassen

i Virkeligheden ikke meget solid. Hvad jeg her udtalte, gjælder de større Sparekasser, thi for de mindre Sparekassers Bedkommende har jeg allerede paa en Maade sagt, hvad jeg mener. Det er ogsaa derfor, at jeg har sagt, at den bedste Anbringelse for den største Del af Sparekassemidlerne var Anbringelse i Prioritetsobligationer, der vel ikke ere saa realisable, men som aldeles bestemt ville beholde deres Værdi, naar de er ere sikrede paa en saadan Maade, som der her er omtalt i Lovforslaget. Jeg vil altsaa sige, at jeg forstaaer ikke rigtigt, at man har taget paa disse Bestemmelser i Lovforslaget paa den Maade, man har gjort; thi efter min Opfattelse ville de i Virkeligheden ikke, naar man ser rolig paa Tingene, kunne genere Sparekasserne, undtagen maasse de smaa Sparekasser. Jeg kan imidlertid godt forstaa den sieblifikke Følelse, at man synes, at det var haardt at komme under et saadant Formynderskab, men saa maa man ogsaa opgive Kontrol. Jeg kommer her til det andet Punkt i Lovforslaget, som jeg ogsaa har Noget imod, eller, om jeg ikke har Noget imod det, saa har jeg dog nogle Bemærkninger derved at gjøre. Sagen er nemlig den, at det forekommer mig, at, naar man skal have en Kontrol, saa maa den være virksom. Hvis en Kontrol ikke er virksom, saa er det meget værre at have en Kontrol, end ingen at have, og der vil jeg sige det, som nylig blev udtalt af det ærede Medlem her bagved (Wille), at det forekommer mig ikke hensigtsmæssigt at have Kontrolten i et Kontor. Man kan, som sagt, i et Regnskab, der er offentliggjort i en vis bestemt Form, se Meeget, og de; der ere lidt vante til at se paa saadanne Regnskaber, kunne jo naturligvis se en hel Del mere end de, der ikke ere vante dertil, men se til Bunds kan man kun ved at komme til selve Stedet. Det forekommer mig derfor, at naar der skal være en virksom Kontrol, saa maa der snarere være Sparekassensinspektøren. Ganske vist vil man ikke kunne nøies med een Mand, men man maa have flere, og disse maa, jeg vil ikke sige hvert Aar, men dog hyppig undersøge, om Forholdene virkelig ere saaledes, som der staaer i Regnskabet, og hvad der ligger bagved de store Summer, thi intet Menneske kan sige, hvad der ligger bagved, naar der staaer: „Udlaan mod Prioritet saa mange Hundrebetusinde“ og „mod Kaution saa mange Hundrebetusind osv.“, førend man virkelig kommer til at se nærmere ved paa det Hele. Derfor er det, jeg siger, at, er der Noget, jeg har Betænelighed ved, naar man overhovedet skal gaa ind derpaa, saa er det Bestemmelserne om Kontrolten. Jeg mener, at Kontrolten skulde være noget mere virksom, end det forekommer mig, den kan blive efter Lovforslaget; thi, selv om vi tænke os en Mand reise temmelig meget omkring i Landet, vilde han ikke kunne overkomme det, Hele, og endnu mindre vilde han kunne det, naar en